

Rüyalar Efendisi Yusuf

SEBT GÜNÜ

KONUyla İLGİLİ METİNLER: *Yaratılış 37; Matta 20:26, 27; Elçilerin İşleri 7:9; Yaratılış 38; Yaratılış 39; Yaratılış 40:1-41:36.*

HATIRLAMA METNİ: “Birbirlerine, ‘İşte düş hastası geliyor’ dediler” (*Yaratılış 37:19*).

Yusuf’un öyküsü, onun Kenan’daki ilk düşlerinden (*Yaratılış 37:1-11*), Mısır’daki ölümüne kadar (*Yaratılış 50:26*), *Yaratılış* kitabının son bölümünü kaplamaktadır. Aslında, Yusuf *Yaratılış* kitabında diğer tüm atalardan daha çok yer kaplamaktadır. Yusuf, Yakup’un 12 oğlundan sadece bir tanesi olmasına rağmen, *Yaratılış* kitabında İbrahim, İshak ve Yakup gibi büyük bir ata olarak anılmaktadır.

Göreceğimiz üzere, Yusuf’un yaşamı iki önemli teolojik gerçeği ön plana çıkartmaktadır: İlk olarak, Tanrı vaatlerine yerini getirir; ikinci olarak da, Tanrı kötüyü iyiye dönüştürebilir.

Bu haftanın dersinde Yusuf’un yaşamının ilk yıllarına odaklanacağız. O Yakup’un en sevdiği oğluydu ve lakabı, aslında kelimesi kelimesine “rüyalar efendisi” anlamına gelen *ba’al hakhalomot*, yani “düş hastasıydı” (*Yaratılış 37:19*). Bu lakap, onun düşler konusunda usta olduğuna işaret ediyordu. Bu tanımkama ona uyuyor çünkü o sadece peygamberlik düşlerini gören, anlayan ve yorumlayan bir kişi değil, aynı zamanda onları kendi hayatında yerine getiren biriydi.

Bu bölümlerde, insan yüreğinin kötülüğüne ve günahkârlığına rağmen, Tanrı’nın takdirinin bir kez daha doğrulandığını göreceğiz.

**11 Haziran Sebti Gününe hazırlık için bu haftanın konusunu çalışın.*

Aile Sorunları

Yakup en azından ülkeye yerleşmişti. İshak sadece bir “yabancıyken,” metin Yakup’un “Kenan ülkesinde yaşadığını” söylüyor (*Yaratılış 37:1*). Fakat ülkeye yerleşmekte olduğu dönemde sorunlar baş göstermeye başlamıştı. Bu sefer ise sorunların kaynağı ailesiydi. Anlaşmazlık toprağa sahip olmakla ya da bir kuyunun kullanımıyla ilgili değildi; temelde manevi bir meseleydi.

Yaratılış 37:1-11 ayetlerini okuyun. Yusuf’un ağabeylerinin ondan bu kadar nefret etmelerine yol açan hangi aile dinamikleriydi?

Daha en başından, Yakup’un yaşlılığında doğmuş olan oğlu Yusuf’un (*Yaratılış 37:3*), “bütün kardeşlerinden ziyade onu [seven]” (*Yaratılış 37:4 KM*) babasıyla özel bir ilişkiye sahip olduğunu anlıyoruz. Yakup oğluna “uzun, renkli bir giysi” (*Yaratılış 37:3*), bir hükümdar kıyafeti (*2.Samuel 13:18*) yaptıracak kadar ileri gitmişti. Bu, onun Yusuf’u, Rahel’in ilk doğan oğlunu ilk oğul mevkisine yükseltme isteğinin bir göstergesiydi.

Aslında gelecek de Yakup’un dileklerini doğrulayacaktı çünkü sonunda Yusuf ilk doğan oğul haklarını elde edecekti (*1.Korintliler. 5:2*). O halde, Yusuf’un ağabeylerinin ondan böylesine nefret etmelerine ve onunla barışçıl bir konuşma bile yapamıyor olmalarına şaşmamalı (*Yaratılış 37:4*).

Dahası, Yusuf ağabeylerinin azarı hak eden davranışlarını babasına haber veriyordu (*Yaratılış 37:2*). İspyoncuları kimse sevmez.

Sonunda Yusuf gördüğü düşleri anlattığında, Tanrı’nın onu daha yüksek bir mevkiye koyacağını ve onların, ağabeylerinin de onun önünde yere kapanacaklarını söylediğinde, ondan daha da nefret ettiler. Gördüğü düşlerin hakiki peygamberlik düşleri olduğu, düşlerin tekrarlanmasıyla da onaylanmış oldu (*bkz. Yaratılış 41:32*). Yakup oğlunu açıkça azarlamış olsa da (*Yaratılış 37:10*), bu hadiseyi aklında tuttu ve ne anlama geldiğini düşünerek gerçekleşmesini beklemeye başladı (*Yaratılış 37:11*). Burada, derinlerde Yakup’un belki de bu düşlerde bir şey olabileceğini düşündüğü ima edilmektedir. Çok haklıydı, fakat o dönemde bunu bilmesi mümkün değildi.

Matta 20:26, 27 ayetlerini okuyun. Burada hangi çok önemli ilke açıklanmaktadır ve bu ilkenin öğrettiği şeyi yaşamlarımızda ortaya koymayı nasıl öğrenebiliriz?

Yusuf'a Saldırı

Gerçekleşecek olan olaylar korkunç olsa da, onları anlamak zor değil. Nefret ettiğiniz, hatta akrabanız olan bir kişiye bu kadar yakın olmak kaçınılmaz olarak eninde sonunda bir sıkıntıya yol açacaktır.

Ve öyle de oldu.

Yaratılış 37:12-36 ayetlerini okuyun. Bu, günahkâr yüreklerin ne kadar tehlikeli ve kötü olabileceğine ve herhangi birimizi yapmaya yönlendirebileceği şeylere dair bize ne öğretiyor?

Ağabeyleri Yusuf'tan nefret ediyorlardı çünkü Tanrı'nın lütfunu kıskanıyorlardı (*Elçilerin İşleri 7:9*). Yakın gelecekte gerçekleşecek olaylar her aşamada bu lütfun varlığını doğrulayacaktı. Yusuf yolunu kaybetmişken, bir adam onu buldu ve ona yol gösterdi (*Yaratılış 37:15*). Yusuf'un ağabeyleri onu öldürmek için komplo kurarken, Ruben araya girdi ve öldürmek yerine onu bir kuyuya atmayı önerdi (*Yaratılış 37:20-22*).

Burada gösterilen nefreti anlamak gerçekten çok zor, özellikle de bu nefret kendi ailelerinden birine karşı olduğunda. Bu genç adamlar bu kadar gaddarca bir şeyi nasıl yaptılar? Bir anlığına bile olsa bunun kendi babalarını nasıl kötü etkileyeceğini düşünmediler mi? Babaları Yusuf'u kayırıyor diye ona ne kadar dargın olurlarsa olsunlar, onun evlatlarından birine bunu yapmak baştan aşağı alçaklıktı. İnsanların ne kadar kötü olabileceklerine dair ne kadar güçlü bir ispat.

"Fakat içlerinden [ağabeylerinden] bazıları huzursuzdu; intikamdan bekledikleri tatmini hissedememişlerdi. Bir süre sonra bir grup yolcunun geldikleri görüldü. Bu Ürdün ırmağının ötesinden gelen bir İsmaili kervanıydı, baharat ve diğer ticaret mallarıyla Mısır'a gidiyorlardı. Bu sırada Yahuda kardeşlerini ölüme terk etmektense bu putperest tacirlere satmayı teklif etti. Bir yandan Yusuf fiilen yollarından çekilmiş olacaktı ve onlar da onun kanını dökmemiş olacaktı."—Ellen G. White, *Atalar ve Peygamberler*, s. 211.

Onu daha sonra öldürmeyi planlayıp, bir kuyuya attıktan sonra, yanlarından bir karavan geçti ve Yahuda Yusuf'u onlara satmayı teklif etti (*Yaratılış 37:26, 27*). Yusuf Midyanlılara satıldıktan sonra (*Yaratılış 37:28*), Midyanlılar da onu Mısır'da birine sattılar (*Yaratılış 37:26*) ve onun gelecekte kazanacağı şöhretin yolunu açmış oldular.

Karakterinizdeki kötü özelliklerinizi, onlar hayatınızın bir noktasında bunları yaptığınızı asla düşünemeyeceğiniz bazı davranışlarınız yoluyla kendilerini göstermeden değiştirmek için Tanrı'nın gücünü aramak neden çok önemlidir?

Yahuda ve Tamar

Tamar'ın öyküsünün buradaki varlığı yersiz değil. Bu öykü tarih olarak Yusuf'un Mısır'a satılmasından sonra geliyor (*Yaratılış 38:1*). Buradan, Yahuda'nın kardeşlerinin yanından ayrıldığı anlaşılıyor. Bu da onlarla fikir ayrılığı içinde olduğuna işaret ediyor. İlâveten, buradaki metinde bir önceki bölümle ortak bazı ifadeler ve motifler bulunuyor ve aynı teolojik dersi iletiyor: Kötü olan bir davranış, kurtuluşla bağlantılı olumlu bir olaya dönüştürülecektir.

Yaratılış 38. bölümü okuyun. Yahuda'nın ve Kenanlı Tamar'ın davranışlarını karşılaştırın. Hangisi daha doğru ve neden?

Yahuda, ona Er, Onan ve Şela adında üç erkek çocuk doğuran Kenanlı bir eş buldu (*Yaratılış 38:2*). Soyu devam etsin diye ilk oğlu Er'e Kenanlı Tamar'ı eş olarak aldı. Rab kötü oldukları için Er ve Onan'ı öldürdüğünde, Yahuda Tamar'a son oğlu Şela'yı söz verdi.

Biraz zaman geçtikten sonra, Yahuda verdiği sözü unutmuşu benziyordu çünkü karısının ölümü yüzünden kendisini teselli etmekle meşguldü. Tamar onu vaadini yerine getirmeye zorlamak için fahişe kılığına girmeye karar verdi. Yahuda'nın görünce tanımadığı fahişeye verecek parası olmadığı için, ona sürüsünden bir oğlak göndereceğine dair söz verdi.

Tamar ise bu süre içerisinde ödemeyi alacağına dair bir güvence talep etti, onun mührünü, kaytanını ve değneğini istedi. Tamar bu bir kerelik karşılaşmadan hamile kalacaktı. Sonrasında fahişelikle suçlandığında, suçlamayı yönelten Yahuda'ya onun mührünü, kaytanını ve değneğini gösterecekti. Yahuda durumu anladı ve özür diledi.

Bu menfur öykü, ismi "yarıp geçen" anlamına gelen Peres'in doğumuyla sona eriyor. Peres de Yakup gibi ikinci doğmuş fakat birinci olmuştu ve kurtuluş tarihine Davut'un (*Rut 4:18-22*) ve nihayetinde de İsa Mesih'in atası olarak geçti (*Matta 1:3*). Tamar'a gelince, o İsa'nın annesi Meryem'in (*Matta 1:16*) soyunun dayandığı dört kadından ilkiydi; ondan sonra Rahav (*Matta 1:5*), Rut (*Matta 1:5, 6*) ve Uriya'nın karısı (*Matta 1:6*) geliyordu.

Bu öyküden şu dersi çıkartabiliriz: Tanrı lütfuyla kötülüğü iyiliğe çevirerek Tamar'ı nasıl koruduysa, İsa'nın çarmıhı aracılığıyla da halkımı koruyacaktır. Yusuf konusunda da; O, Yusuf'un sıkıntılarını Yakup ve oğullarının kurtuluşuna dönüştürecekti.

Yusuf, Mısır'da Bir Köle

Artık Tamar olayıyla “sekteye uğrayan” Yusuf’un öyküsüne, kaldığımız yerden devam ediyoruz. Yusuf artık kraliyet memurlarının tutulduğu zindandan sorumlu olan “muhafız birliğinin komutanının” evinde, bir köle olarak çalışıyordu (*Yaratılış 40:3, 4; Yaratılış 41:10-12*).

Yaratılış 39. bölümü okuyun. Potifar’ın emrinde bir yönetici olarak çalışan Yusuf’un örneğinin ışığında, onun bu kadar başarılı olmasını sağlayan etmenler nelerdir?

Neredeyse hemen, Yusuf başarıya ulaşmış bir kişi olarak tarif ediliyor (*Yaratılış 39:2, 3*). Yusuf o kadar iyiydi ve sahibi ona o kadar güveniyordu ki, “kendisine ait olan her şeyi onun eline verdi” ve hatta “evi üzerine tayin etti” (*Yaratılış 39:4 KM*).

Fakat Yusuf’un başarısı onu yozlaştırmadı. Potifar’ın karısı ondan hoşlandığında ve onunla yatmak istediğinde, Yusuf, “böyle bir kötülük yapıp Tanrı’ya karşı günah işlemektense,” işini ve sahip olduğu güvenliği kaybetmeyi göze alarak onu açıkça reddetti (*Yaratılış 39:9*). Yusuf’un kendisini reddetmesi yüzünden küçük düşen kadın, hizmetçilerine ve kocasına yalan söyleyerek Yusuf’un kendisine tecavüz etmek istediğini bildirdi. Sonuç olarak, Yusuf zindana atıldı.

Yusuf burada hepimizin tecrübe ettiği bir şey tecrübe etti: Tanrı’nın onu terk ettiğini düşündü fakat bu zor zamanda dahi “RAB onunla birlikteydi” (*Yaratılış 39:21*).

Sonunda Rab harekete geçti ve onun zindancıbaşı ile olan ilişkisini etkiledi. Efendisinin evinde olduğu gibi burada da Rab Yusuf’u bereketledi. O çok açık bir biçimde yetenekli biriydi ve şu anda içinde bulunduğu çok daha zor koşullara rağmen (sonuçta öncesinde de bir köle olmayı sürdürüyordu!), yapabileceğinin en iyisini yapmaya çalışıyordu. Fakat ne kadar yetenekli olursa olsun, sonuçta ona başarı kazandıranın Tanrı olduğu metinde açıkça belirtilmektedir. “Zindancıbaşı Yusuf’un sorumlu olduğu işlerle hiç ilgilenmezdi. Çünkü RAB Yusuf’la birlikteydi ve yaptığı her işte onu başarılı kılıyordu” (*Yaratılış 39:23*). Yetenekli olan herkesin, “başarılı” olan herkesin bütün bunların nereden geldiğini unutmaması ne kadar önemli!

Yaratılış 39:7-12 ayetlerini okuyun. Yusuf Potifar’ın karısının tekliflerine nasıl karşı geldi? Yusuf neden özellikle onun istediğini yapmanın Tanrı’ya karşı günah işlemek olacağını söyledi? Yusuf burada günahın doğası ve ne olduğu konusunda hangi anlayışı gösteriyor?

Firavun'un Düşleri

Yaratılış 40:1-41:36 ayetlerini okuyun. Firavun'un düşleriyle memurların düşleri arasında ne bağlantı var? Bu benzerliğin önemi nedir?

Yaşanan olaylar Tanrı'nın inayetiyle gerçekleşmeye devam etti. Günün birinde, Firavun'un eski memurları oldukları anlaşılan, biri fırıncı, öteki saki iki mahkûmun denetimi Yusuf'un eline verildi (*Yaratılış 41:9-11*). İkisi de gördükleri fakat anlam veremedikleri düşler yüzünden sıkıntı içindeydiler çünkü "yorumlayacak kimse yoktu" (*Yaratılış 40:8*). Yusuf daha sonra ikisinin de gördükleri düşleri yorumladı.

İki memurun gördüğü düşlere benzer şekilde Firavun da kimsenin yorumlamadığı iki düş gördü (*Yaratılış 41:1-8*). O an fırıncı Tanrı'nın inayetiyle Yusuf'u anımsadı ve onu Firavuna tavsiye etti (*Yaratılış 41:9-13*).

Memurların durumu gibi Firavun da sıkıntı içindeydi ve onlar gibi o da düşlerini Yusuf'a anlattı ve Yusuf düşleri yorumladı (*Yaratılış 41:14-24*). Memurların düşleri gibi, Firavunun düşlerinde de benzer simgeler bulunuyordu: (şişman ve cılız) yedişer adetten oluşan iki grup inek ve aynı şekilde (dolgun ve zayıf) yedişer adetten oluşan iki grup buğday, biri iyi biri kötü iki farklı dönemi temsil ediyordu. Yedi inek, düşlerin Yusuf'un düşleri gibi ilahi bir kaynaktan geldiğini onaylarcasına aynı mesajı tekrarlayarak yedi başakla benzerlik gösteriyordu (*Yaratılış 41:32; Yaratılış 37:9 ile karşılaştırın*).

Firavun için düşü yorumlayan kişi Yusuf olsa da, Yusuf Firavunun, Tanrı'nın gerçekleştireceği şeyleri ona gösterenin yine Tanrı, Elohim olduğunu anlamasını sağladı (*Yaratılış 41:25, 28*). Firavun da mesajı almış görünüyordu çünkü ülkeye hükmedecek birini ataması gerektiğinde şu savı öne sürdü: "Madem Tanrı bütün bunları sana açıkladı, senden daha akıllısı, bilgilisi yoktur... Sarayımın yönetimini sana vereceğim. Bütün halkım buyruklarına uyacak" (*Yaratılış 41:39, 40*).

Tanrı sayesinde Yusuf'un Potifar'ın evini yönetmekten, zindanı yönetmeye, oradan da tüm Mısır ülkesini yönetmeye terfi etmesi ne kadar büyüleyici. Son derece korkunç görünen şartlar altında dahi Tanrı'nın takdirinin ortaya çıktığına dair ne kadar güçlü bir hikaye.

Yaşadıklarımız Tanrı'dan geliyor gibi görünmediğinde ve O sessiz kalıyor görüldüğünde dahi O'na güvenmeyi ve vaatlerine tutunmayı nasıl öğrenebiliriz?

EK ÇALIŞMA: Ellen G. White, *Geçmişten Sonsuzluğa* 1. Cilt'ten, 114-119 sayfaları arasındaki "Yusuf'un Şaşırtıcı Öyküsü" bölümünü okuyun.

"Yusuf ve Daniel, genç yaşlarında tam da delikanlılıktan yetişkinliğe geçerken evlerinden koparılmış ve tutsak olarak putperest ülkelere götürülmüşlerdi. Özellikle Yusuf, büyük talih değişimlerine yol açabilecek ayartılara maruz kalmıştı. Babasının evinde itinayla el üstünde tutulmuş bir evlat; Potifar'ın evinde bir köle, daha sonra ise bir sırdaş ve arkadaş; çalışarak, gözlem yaparak ve insanlarla iletişim yoluyla eğitim gören bir dava adamı; Firavun'un zindanında haksızca suçlanmış, aklanma umudu ya da salıverilme olasılığında mahrum bir hükümlüken büyük bir kriz zamanında ülkenin yönetimine çağrıldı—onun dürüstlüğüne muhafaza etmesini sağlayan neydi? . . .

"Yusuf çocukluğunda Allah sevgisini ve Allah korkusunu öğrenmişti. Babasının evinde, Suriye yıldızlarının altında Beytel'deki gece görümü, göklerden yeryüzüne inen merdiven, inip çıkan melekler ve yukarıdaki tahttan Kendisini Yakup'a gösteren O Kişi hakkındaki öyküleri sık sık dinlemişti. Yakup'un Yabbuk ırmağı kıyısındaki mücadelesi, beslediği günahları terk ederek galip gelip Allah ile güreşen hükümdar unvanını alması ona anlatılmıştı.

"Babasının sürülerine bakan genç bir çoban olan Yusuf'un saf ve basit yaşamı, hem fiziksel hem de zihinsel gücünü geliştirmesine destek olmuştu. Doğa sayesinde Allah ile birliktelik içinde olarak ve babadan oğla geçen kutsal bir emanet gibi kendisine iletilen doğruları çalışarak zihnini kuvvetlendirmiş ve ilkelerini sağlamlaştırmıştı.

"Yusuf hayatının krizinde, çocukluğunu geçirdiği Kenan ülkesindeki topraklardan Mısır'da kendisini bekleyen köleliğe doğru yaptığı yolculuk sırasında, soydaşlarının evlerini saklayan tepelere son defa bakarken babasının Tanrı'sını anımsadı. Çocukluğunda aldığı dersleri anımsadı ve kendisinin doğru olduğunu kanıtlama, sonsuza kadar sanki göğün Kralı'nın bir kulu olmuş gibi davranma azmiyle ruhu titredi."—Ellen G. White, *Education [Eğitim]*, s. 51, 52.

Tartışma Soruları:

1. Yusuf'u Daniel'le ve İsa ile karşılaştırm. Ortak noktalar nelerdir? Yusuf ve Daniel kendi yöntemleriyle İsa'nın ve İsa'nın hallerini ne şekilde ortaya koyuyorlar?
2. Perşembe gününün dersinin sonundaki soruyu sınıfta tartışın. İşler, Yusuf'un hayatında olduğu gibi bizim hayatımızda da yolunda gitmediğinde Tanrı'ya güvenmeyi nasıl öğrenebiliriz?